

Inclusieverstellers

Omdat samen opgroeien ook
samen onderwijs betekent

Samen vertrekken

In het voorjaar van 2019 hebben het Netwerk LPO, LECSO, het SBOwerkverband, de Sectorraad SWV VO, de Sectorraad PRO en Stichting Platforms VMBO gewerkt aan een strategische agenda, in het belang van jongeren in een kwetsbare positie.

Vanuit een gemeenschappelijk gevoeld belang zijn deze netwerkpartners vertrokken en hebben zij met elkaar onderzocht welke gezamenlijke uitgangspunten, thema's en intenties er kunnen worden gedeeld en leidend zijn voor een gezamenlijke strategische agenda. De energie en de overeenstemming zijn groot en het thema inclusie bindt iedereen. Als je het aan het onderwijs vraagt, dan staan hieronder dé uitgangspunten mét agenda en uitwerking voor het **samen optrekken in de regio**.

Inclusie bindt iedereen

Onder inclusie verstaan wij dat daar waar mogelijk alle leerlingen zoveel mogelijk onder één aansturing en waar mogelijk binnen één en dezelfde school hun onderwijs kunnen volgen, als ware het een 'drie milieu voorziening'. **Onderwijs, jeugdhulp, zorg en vrije tijd zijn ín en om de school georganiseerd.** De betrokken partners werken nauw samen aan de ontwikkeling van jongeren, voor zover dit al geen onderdeel uitmaakt van het eigen curriculum.

Als er al een onderscheid moet worden gemaakt tussen leerlingen, dan gebeurt dat op basis van ondersteuningsbehoeften in plaats van op 'labels'. Daar ligt de gemeenschappelijke focus. Er wordt gedifferentieerd binnen een bij voorkeur zo geïntegreerd mogelijke setting. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van leerlingen (ontwikkelrecht) waardoor zij naar vermogen kunnen meedoen, **samen leren én leven in de eigen buurt en wijk** of (deel) van een gemeente. De aanpak en strategie worden op het niveau van de regio afgesproken.

Maatwerk in het belang van gelijke behandeling en normalisatie

Verschillen in ontwikkelingsmogelijkheden worden geaccepteerd en er wordt gezorgd voor maatwerk. Tegelijkertijd blijft er gewerkt worden aan gelijke behandeling van iedereen. Het recht op ontwikkeling en de kwaliteit van de ondersteuning gaat daarbij, indien mogelijk, hand in hand met thuisnabijheid.

Passend onderwijs als continue inspanningsverplichting voor de regio

Het werken aan passend onderwijs zien de netwerkpartners als een continue inspanningsverplichting, met het belang van meer inclusie als maatschappelijke opdracht. De diversiteit in onze samenleving vraagt hierom. **Iedereen is welkom, hoort erbij en kan meedoen.**

Een strategische agenda voor de regio

Een strategische agenda geeft een stimulans, focust op het **'samen optrekken'** en kan voor doorbraken zorgen in de regio. Dáár werken de samenwerkingsverbanden van schoolbesturen, hun samenwerkende partners van gemeenten, de kinderopvang en de zorg samen. De verbinding met zorg (zorgkantoor en verzekeraars) wordt bovenregionaal en waar nodig, landelijk afgesproken.

De agenda maakt het verschil in het samen beantwoorden van de vraag 'wat kinderen en hun ouders/verzorgers nodig hebben' én voor de innovatie en verbreding van het dekkend netwerk.

Samen optrekken

Op de route

Er wordt samengewerkt aan een efficiënte, eenduidige 'route' (van signalering tot een passend aanbod voor iedereen) zonder onnodige bureaucratie. Dit betekent concreet dat:

- ✓ Schoolbesturen omarmen het ontwikkelrecht van iedere leerling binnen hun samenwerkingsverband en voelen zich collectief verantwoordelijk voor iedere leerling in hun samenwerkingsverband.
- ✓ In de scholen worden de arrangementen en programma's bedacht, gemaakt en waar mogelijk uitgevoerd, die jongeren nodig hebben om zich naar vermogen te kunnen ontwikkelen.
- ✓ Onderwijs, jeugdhulp en zorg in combinatie, zij werken altijd samen, in school of op een andere locatie.
- ✓ Er wordt altijd geluisterd naar de stem van de jongere, het kind en de ouders/verzorgers, in alle ondersteuningsfasen en bij iedere beslissing.
- ✓ Er gaat geen jongere langer dan maximaal drie maanden niet naar school, zonder een passend aanbod.
- ✓ Doorzettingskracht over de domeinen heen, kan een impasse doorbreken, maar dient vooral preventie, integraal werken en het vroeger signaleren te prikkelen.
- ✓ Het voorbereiden en inleiden op arbeid met stages en andere activerende interventies, vraagt voor het vso, Pro en (v)mbo de betrokkenheid van (potentiële) werkgevers en gemeenten die dit willen ondersteunen.

Voor het dekkend netwerk

In de regio's is er sprake van een flexibel continuüm van (ambulant) onderwijs en ondersteuning (onderwijs, jeugdhulp en zorg), het continuüm, het dekkend netwerk:

- ✓ De basisondersteuning legt een bodem in het dekkend netwerk en faciliteert het preventief, integraal werken en de vroeg-signalering op het niveau van de school en (een deel van) de gemeente(n)/de wijk.
- ✓ Met elkaar wordt er gewerkt aan de innovatie en verbreding van het dekkend netwerk, de spreiding van expertise, het onderwijsaanbod, een flexibele in- en uitstroom en worden wachttijden voorkomen.
- ✓ Brede integrale samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg op alle niveaus is voorwaardelijk voor het doorontwikkelen van specialismen en het doelgericht inzetten van noodzakelijke specialisten 'on the spot'.
- ✓ Onderwijs- en behandeldoelen versterken elkaar, de 'hokjes' mogen weg. De erkenning van bestaande en elkaars expertise én de bereidheid om van elkaar te leren, kenmerkt een regionale aanpak.
- ✓ De grens tussen onderwijs en zorg wordt opgeheven in het belang van een continuüm, waarbij zorg en onderwijs in verschillende verhoudingen worden aangeboden.

Samen wérken

Een collectieve verantwoordelijkheid

Het papier is geduldig, maar de praktijk niet. **Jongeren hebben de samenwerking nodig**, die de inspanningsverplichting voor passend onderwijs geeft. Dit **versnelt** het werken aan inclusie.

De gezamenlijke netwerkpartners, nemen een collectieve verantwoordelijkheid binnen de landelijke coalitie (onderwijs, zorg & Jeugd). Ze dragen deze uit en 'steken de nek uit' in de tweeënveertig jeugdhulp regio's van het land. Een regionale netwerkaanpak bindt de keten, helpt doorgaande lijnen en de voorbereiding op arbeid.

De (jeugdhulp) regio initieert, jaagt aan en verbindt de eigen ambities en vragen met de werkende praktijk, die zich op verschillende plaatsen in de eigen en aanpalende regio's, laat zien. Het zijn de netwerkpartners zelf die de samenwerking faciliteren, zij maken het bijbehorend actieplan en zorgen ervoor dat goede voorbeelden worden gedeeld en geïnitieerd. Op plaatsen waar dat nu nog niet het geval is, nemen de netwerkpartners hun verantwoordelijkheid. De netwerkpartners volgen elkaar tijdens de bijeenkomsten met de J-42 en spreken elkaar aan op rol en gedrag dat nodig is om de samenwerking te versterken.

Concrete plannen voor 2019-2020

Op basis van bovenstaande uitgangspunten vormen het Netwerk LPO, de Sectorraad SWV VO, LECSO, het SBOwerkverband, de Sectorraad PRO en het Platform VMBO een beweging om in **nauwe samenwerking** met de relevante samenwerkingspartners als PO-, VO- en MBO-raad concreet invulling te geven aan inclusiever onderwijs. Zij doen dat door in het schooljaar 2019-2020 in die samenwerkingsverbanden waar nog geen zichtbare samenwerking tussen het regulier en gespecialiseerd onderwijs aanwezig is, 'goede voorbeelden' van fysieke samenwerking te realiseren.

(Rand)voorwaarden

Het realiseren van actuele ambities en het werk aan de ontwikkeling van jongeren in een kwetsbare positie mag niet 'onder druk' staan van voorspelbare tekorten in de portemonnee, die het gevolg zijn van een stapeling van negatieve effecten ('negatieve verevening', 'krimp', 'leerrecht voor ieder kind' vereenvoudiging bekostiging, nieuwe bekostiging voor lwoo en pro, enz., enz.) en van ons systeem. Een nieuw ontwerp voor de financiering van het funderend onderwijs, met misschien wel één budget en verantwoording achteraf, zou in ieder geval ruimte kunnen geven.

1.

Inclusie is een werkwoord.

2.

Onderwijs, jeugdhulp, zorg en vrije tijd moeten zoveel mogelijk in en om de school georganiseerd worden.

3.

Er wordt een ondersteuningsbehoefte geformuleerd, geen label geplakt.

4.

Wij leren samen, bij voorkeur in een zo geïntegreerd mogelijke setting.

5.

Leerlingen hebben een ontwikkelrecht.

6.

Alle bij de jeugd betrokken partijen moeten samen optrekken.

7.

Er moet voor een eenduidige route naar een passend aanbod worden gezorgd.

8.

En dat is geen bureaucratische route.

9.

Er wordt geluisterd naar kinderen, jongeren en hun ouders.

10.

Muren tussen hokjes worden geslecht.

Het Netwerk LPO, LECSO, het SBOwerkverband,
de Sectorraad PrO, de Sectorraad SWV VO en
het Platform VMBO-basis/kader.

januari 2020